SÍNDIC DE GREUGES
COMUNITAT VALENCIANA

SÍNDIC DE GREUGES
DE LA COMUNITAT VALENCIANA
REGISTRE GENERAL
15/05/2017
EIXIDA NÚM. 11862

Ajuntament de Mislata
Sr. alcalde-president
Pl. de la Constitució, 8
Mislata - 46920 (València)

==========
Ref. queixa núm. 1612738
==========

Sr. alcalde-president,

Amb data 7/10/2016 es va presentar en aquesta institució un escrit signat pel Sr. (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestava, com a regidor d l'Ajuntament de Mislata, que es produeixen una sèrie de decisions de l'alcalde que considera il·legals:

- No-convocatòria del ple ordinari de gener sense cap justificació.
- En els plens ordinaris de febrer, març, abril i setembre no es va permetre el punt de torn obert de paraules tot al·legant la unitat de l'acte i va concloure la sessió a les 12.00 h de la nit.
- Al mes de juliol, es va modificar de manera unilateral el dia i l'hora del ple ordinari.
- En els plens de maig, juny i juliol es va limitar temporalment el torn obert de paraules que impedeixen la fiscalització que correspon al ple.

Alhora demanava que s'inste l'Ajuntament de Mislata a modificar el Reglament orgànic perquè no es limite el torn obert de paraules als regidors, com també que s'hi permeta la participació dels veïns en un torn obert de paraules per al públic una vegada que acabe la sessió plenària.

En considerar que la queixa reunia el requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i li'n donàrem trasllat de conformitat amb allò determinat en l'art. 18.1 de la llei esmentada.

C/ Pascual Blasco, 1 03001- ALACANT Tel. 900 21 09 70 / 965 93 75 00 Fax: 965 93 75 54
www.elsindic.com correu electrònic: consultas_sindic@gva.es

A fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, el vam requerir perquè, en el termini màxim de 15 dies, ens remetera informació suficient sobre la realitat d'aquells fets i de la resta de circumstàncies concurrents.

L'Ajuntament de Mislata va remetre informe en el qual s'indica:

(...)

- *Respecto a la no convocatoria del pleno de enero de 2016 sin justificación: la no convocatoria del pleno ordinario de enero se debió a que no había ningún asunto pendiente de aprobación por el pleno en el momento en que debió haberse convocado. Esta circunstancia no justifica legalmente la no convocatoria de pleno, no obstante, estaba prevista la celebración de otra sesión de pleno, de carácter extraordinario, la semana siguiente, con el fin de aprobar el presupuesto municipal, cuyo expediente no estaba concluido en la fecha en que debía convocarse el pleno ordinario.*

  Con la finalidad de evitar la celebración de dos plenos en tan corto espacio de tiempo, con costes administrativos y económicos, se consultó con los portavoces de los grupos la posibilidad de no celebrar el pleno ordinario y celebrar uno extraordinario la semana siguiente. Al parecer, se produjo un malentendido respecto a la conformidad del Sr. (...). Así quedó reflejado en el acta de junta de portavoces que se adjunta (Doc.1). Finalmente el expediente del presupuesto se demoró más de lo previsto y el pleno se celebró el 22 de febrero, sin perjuicio de la celebración del pleno ordinario de ese mes el día 25.

- *Respecto a que no se permitió el turno abierto de palabra en las sesiones plenarias de febrero, marzo, abril y septiembre; no se trata de que no se permitiera el turno de palabra de los concejales, que en realidad se denomina turno de ruegos y preguntas, sino que las sesiones plenarias de los meses indicados no habían terminado a las 12 de la noche y la Alcaldía, en uso de la facultad que le otorga el art.87 del Reglamento de Organización, Funcionamiento y Régimen Jurídico de las corporaciones locales, aprobado por RD 2568/1986, resolvió levantar la sesión, quedando el resto de asuntos del orden del día pendientes para la siguiente sesión.*

  Es decir, lo que ocurrió es que no se llegó a ese punto del orden del día destinado a ruegos y preguntas por lo avanzado de la hora, tras más de cuatro horas de sesión.

  Debe igualmente señalarse que la finalidad del turno de ruegos y preguntas de los concejales es que éstos puedan informarse sobre la actividad municipal, y que además de las preguntas en el pleno disponen de la posibilidad de realizar preguntas en las comisiones informativas (se celebran aproximadamente 7 al mes) y de la posibilidad de solicitar el acceso a documentos y copia de los mismos, facultades que no han sido limitadas por cuestiones de tiempo.

- *Respecto a que en julio se modificó de manera unilateral el día y hora del pleno ordinario: la modificación fue aprobada por el pleno (doc.2), existía una propuesta de alcaldía motivada (doc.3), y se informó a los portavoces de los grupos políticos en Junta de Portavoces (doc.4).*

- *Respecto a que en los plenos de mayo, junio y julio se ha limitado temporalmente el turno abierto de palabras que impiden la fiscalización por el pleno: no ha existido ninguna limitación al turno de ruegos y preguntas en las sesiones indicadas, sino que se ha aplicado con normalidad lo establecido en el Reglamento Orgánico Municipal, que dice:*

  ARTÍCULO 13.

De conformidad con lo dispuesto en el art.82.4 del vigente Reglamento de Organización, Funcionamiento y Régimen Jurídico de las Entidades Locales, en las sesiones plenarias de carácter ordinario, se incluirá obligatoriamente en el Orden del Día el punto de ruegos y preguntas como último punto. Estos ruegos y preguntas tendrán la naturaleza y significación que les otorga el vigente Reglamento de Organización, Funcionamiento y Régimen Jurídico de las Entidades locales.
Las preguntas podrán ir dirigidas a cualquier órgano de gobierno,. Cuando versen sobre una materia que ha sido delegada por la Alcaldía, deberán especificar si debe contestarlas el/la Alcalde/Alcaldesa, o el/la Concejal/Concejala que ostente la correspondiente delegación.

ARTÍCULO 14.

Concedida la palabra por la presidencia, el/la concejal/ concejala que la haya pedido para formular un ruego o una pregunta procederá a hacerlo, pudiendo realizar previamente una sucinta exposición justificativa, que no excederá, en ningún caso, de dos minutos en su totalidad. Cada concejal/concejala podrá formular una pregunta o un ruego con un máximo de cinco preguntas por grupo municipal.

En las sesiones mencionadas no se produjo ningún incidente ni llamada al orden por la alcaldía que pueda constituir una limitación al derecho de los concejales.

- *Respecto a la solicitud de que se inste al Ayuntamiento de Mislata a modificar el Reglamento Orgánico Municipal en lo relativo al turno de palabra de los concejales y que se permita el turno abierto de palabra para el público una vez acabada la sesión plenaria: este asunto fue objeto de sendas propuestas del concejal autor de la queja (**Docs. 5 y 6**), que fueron informadas por Secretaría (**Doc. 7 y 8**), debatidas y sometidas a la votación del pleno (**Docs. 9 y 10**), y fueron desestimadas con el único voto a favor del proponente.*

  Debe destacarse así mismo que el turno de palabra para el público al finalizar la sesión está ya previsto en el Reglamento Orgánico Municipal y se utiliza con normalidad en las sesiones plenarias conforme a lo establecido en el citado reglamento, y lo que al parecer pretendía el proponente era introducir una regulación diferente a la actualmente vigente, que es la siguiente:

  ARTÍCULO 72.4

  El público asistente a las sesiones no podrá intervenir en éstas. No obstante, una vez terminada la sesión del Pleno, el Alcalde, previa solicitud, podrá establecer un turno de ruegos y preguntas por el público asistente sobre temas de interés municipal. Corresponde a la Alcaldía autorizar, ordenar y cerrar este turno, sin que pueda plantearse debate por las cuestiones que se puedan suscitar en este turno.

Una vegada rebut l'informe, el traslladàrem a l'interessat a fi que, si ho considerava convenient, hi formulara escrit d'al·legacions, cosa que va fer i es va ratificar en el seu escrit inicial, i a més hi va aportar altres elements que cal tindre en compte a l'hora de resoldre la present queixa.

Arribats a aquest punt, i després de la detinguda lectura de l'escrit inicial de queixa, de l'informe remés per l'Administració i de les al·legacions presentades, passem a resoldre la queixa amb les dades que es troben en l'expedient.

L'interessat es refereix, en primer lloc, al fet que no es realitzara el ple ordinari del mes de gener de 2016: respecte d'això cal assenyalar que, tal com es documenta per l'Ajuntament de Mislata, existia un acord unànime dels portaveus dels grups municipals, per la qual cosa, en aquest cas, i a pesar que la falta d'assumptes per a incloure en l'ordre del dia del ple no és motiu suficient per a no fer la convocatòria, tal com assenyala el propi informe municipal, la decisió de no convocar el ple ordinari en la data fixada per a això no va ser unilateral de l'alcaldia, sinó que aquesta es va adoptar per part de tots els grups municipals, per la qual cosa no és possible considerar un abús d'autoritat o mala fe la no-convocatòria del ple.

Es fa referència, en segon lloc, a la finalització del ple sense tindre la possibilitat de tractar el punt de torn obert de paraules tot al·legant el principi d'unitat de l'acte, en ser les 12.00 h de la nit i alçar-se la sessió per l'alcalde-president.

Respecte d'això, l'art.87 del Reial decret 2568/1986 pel qual s'aprova el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals, disposa:

> Tota sessió, siga ordinària o extraordinària, haurà de respectar el principi d'unitat de l'acte i es procurarà que acabe en el mateix dia del seu començament. Si aquest acabara sense que s'hagueren debatut tots els assumptes inclosos en l'ordre del dia, el president podrà alçar la sessió. En aquest cas, els assumptes no debatuts s'inclouran en l'ordre del dia de la següent sessió.

A la vista de l'esmentat precepte, l'alcalde-president està facultat per a alçar la sessió si aquesta es prolonga més enllà de les 12.00h de la nit, i els assumptes pendents s'inclouran en l'ordre del dia de la següent sessió.

Atés que en l'ordre del dia s'inclouen primer els assumptes que integren la part resolutiva, i apareix en últim lloc el torn obert de paraules, el compliment del principi d'unitat de l'acte pot comportar, com és el cas, que la part de control al govern quede ajornada moltes vegades, amb la qual cosa s'està limitant l'exercici d'una de les funcions essencials dels regidors, i resulta limitat igualment el seu dret de participació. Per a evitar aquestes limitacions, es plantegen diverses possibilitats (a més de la pròpia continuació de la sessió plenària), com és la convocatòria d'un ple extraordinari i urgent una vegada finalitzat el ple ordinari, a fi de resoldre els assumptes que no s'hagueren debatut en aquest.

Es planteja el fet que, al mes de juliol, es va modificar de manera unilateral el dia i l'hora del ple ordinari; així, l'Ajuntament de Mislata va aprovar el 2/7/2015 el calendari de sessions del ple, tot fixant les sessions ordinàries l'últim dijous de cada mes a les 20.00 hores, si bé el 19/7/2016 l'alcalde-president va formular una proposta de

modificació de la realització del ple ordinari corresponent al mes de juliol de 2016, i el va avançar uns dies.

Respecte d'això, cal indicar que l'acord pel qual s'estableix la data de les sessions ordinàries no crea drets subjectius i pot modificar-se o revocar-se, igual que la resta dels actes administratius. La Sentència del TSJ de Castella i Lleó de 15 de gener de 1999 indica que "l'alteració de la data i l'hora de la realització de la sessió ordinària no comporta la nul·litat de l'acte, ja que la convocatòria es va efectuar per l'òrgan competent, amb l'antelació legalment prevista a l'efecte que hi pogueren assistir els membres de la corporació, es va assenyalar un ordre del dia i el recurrent no va patir indefensió, ja que va tindre coneixement de la qüestió". En aquest cas, a més, consta que en la Junta de Portaveus, realitzada amb anterioritat, es va assenyalar aquesta circumstància, i es va votar la modificació en la pròpia sessió plenària. D'altra banda, la modificació de la data de la sessió plenària no va implicar un incompliment de la periodicitat de les sessions.

S'hi indica que en els plens de maig, juny i juliol es va limitar temporalment el torn obert de paraules, de manera que es va impedir la fiscalització que correspon al ple.

Respecte d'aquest punt, l'informe municipal es remet a l'art.14 del Reglament orgànic del municipal de Mislata, que disposa:

> Concedida la paraula per la presidència, el/la regidor/regidora que l'haja demanada per a formular un prec o una pregunta procedirà a fer-ho, i podrà realitzar-ne prèviament una succinta exposició justificativa, que no excedirà en cap cas els dos minuts en la seua totalitat. Cada regidor/regidora podrà formular una pregunta o un prec amb un màxim de cinc preguntes per grup municipal.

Hi ha moltes sentències referides a aquesta matèria, en les quals s'intenta trobar un equilibri entre l'establiment de límits quantitatius o temporals en el torn obert de paraules i la possible afecció del dret a la participació. I, en aquest sentit, el Tribunal Constitucional, en la Sentència d'1 de desembre de 2003, imposa una "interpretació restrictiva de totes aquelles normes que puguen implicar una limitació a l'exercici d'aquells drets o atribucions que integren l'estatus constitucionalment rellevant del representant públic i el deure de motivar les raons de la seua aplicació, sota pena, no sols de vulnerar el dret fonamental del representant dels ciutadans a exercir el seu càrrec (art. 23.2 CE), sinó també d'infringir el d'aquests a participar en els assumptes públics (art. 23.1 CE).

Així, si bé en l'exercici de la potestat d'autoorganització de les entitats locals aquestes poden regular en els seus respectius reglaments orgànics límits respecte de les intervencions dels regidors en el punt dedicat al torn obert de paraules, aquests no poden constrényer la possibilitat dels regidors de desenvolupar la seua labor, per la qual cosa seria interessant que entre els diversos grups polítics amb representació en l'Ajuntament es poguera arribar a un acord sobre quin és el temps necessari per a plantejar un prec o pregunta, i quin número consideren que pot ser adequat per a ser presentats per cadascun dels grups polítics.

Finalment, l'interessat sol·licita que s'inste l'Ajuntament de Mislata per a modificar el Reglament orgànic i es permeta la participació dels veïns en un torn obert de paraules una vegada acabe la sessió plenària.

L'art. 88.3 del Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals disposa:

El públic assistent a les sessions no hi podrà intervindre, ni tampoc podran permetre's manifestacions de grat o desgrat, i el president podrà, en casos extrems, expulsar l'assistent que per qualsevol causa impedisca el normal desenvolupament de la sessió. Sense perjudici d'això, una vegada alçada la sessió, la corporació pot establir un torn de consultes pel públic assistent sobre temes concrets d'interés municipal.

Per la seua banda, l'art. 72.4 del Reglament orgànic municipal ja regula la participació del públic en les sessions plenàries en els mateixos termes, i cal assenyalar que l'establiment d'aquest torn és una potestat de cada corporació en l'exercici de la seua potestat d'autoorganització.

A la vista de tot allò que s'ha fet, considerem oportú fer a l'**AJUNTAMENT DE MISLATA el suggeriment següent**:

- Que s'estudie amb els distints grups municipals la possibilitat de modificar les limitacions establides en el Reglament orgànic municipal en allò referit al torn obert de paraules, a fi que aquests límits no comporten una vulneració dels drets fonamentals a l'exercici del càrrec públic i de participació en els assumptes públics.

Cosa que se li comunica perquè, en el termini màxim d'un mes, ens informe si accepta aquesta suggeriment o, si s'escau, que ens manifeste les raons que considere per a no acceptar-les, i això, d'acord amb allò que s'ha previst en l'art.29 de la Llei 11/1988, reguladora d'aquesta institució.

Perquè en prenga coneixement li faig saber, igualment, que, a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat la present resolució, aquesta s'inserirà en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana